

Kraków 10 marca 2024

Dr hab. Anna Szwaja

Wydział Form Przemysłowych

Akademia Sztuk Pięknych

im. Jana Matejki w Krakowie

aszwaja@asp.krakow.pl

Recenzja rozprawy habilitacyjnej, dorobku twórczego i organizacyjnego oraz działalności dydaktycznej w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Pohl z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Podstawą podjęcia niniejszego opracowania jest decyzja Rady Doskonałości Naukowej z dnia 6 listopada 2023 roku, powołująca mnie na recenzentkę we wszczętym postępowaniu habilitacyjnym Pani dr. Anny Pohl.

Ocena została dokonana na podstawie następujących materiałów:

1. Autoreferat w języku polskim zawierający m. in. trzy wybrane projekty z obszaru kształtowania tożsamości miejsca, jako osiągnięcia naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (92 strony)

2. Wskazane osiągnięcia

2.1 → System informacji wizualnej dla budynku w ASP w Katowicach (2015, 2021) – projekt z zakresu komunikacji wizualnej

2.2 → *Designing for identity* – projekt badawczo-wdrożeniowy z obszaru projektowania przestrzeni publicznej z elementami placów zabaw (2014–2022)

2.3 → Koncepcja programu kształcenia Pracowni Projektowania dla Tożsamości (2018–2023) – projekt edukacyjny

Do powyższych wskazań zostały dołączone dokumenty stwierdzające współautorstwo projektów.

3. Portfolio zawierające wykaz dorobku naukowego i projektowego oraz wykaz i dokumentację projektów zrealizowanych przed i po nadaniu stopnia doktora (88 stron)

4. Dokumenty formalne.

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani dr Anna Pohl jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, gdzie w 2024 roku ukończyła z wyróżnieniem kierunek Wzornictwo Przemysłowe, specjalizacja Komunikacja Wizualna, broniąc pracę dyplomową pt. „*Koncepcja i realizacja wystawy zbiorowej w halach pofabrycznych Muzeum Techniki i Włókiennictwa w Bielsku-Białej*”, pod opieką promotorską prof. Michała Klisia. W latach 2005–2006 ukończyła Podyplomowe Studia Kuratorskie w Zakresie Wystawiania Sztuki Współczesnej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

W 2014 roku obroniła doktorat pt.: „*Rola dizajnu w kształtowaniu wizerunku miast. Scenariusz dla miasta Katowice*”, pod opieką prof. Michała Stefanowskiego.

Od 2003 roku Pani dr Anna Pohl związała się dydaktycznie i organizacyjnie z macierzystą uczelnią, gdzie pracuje do chwili obecnej.

W latach 2011–2012 była stypendystką programu Doktoranci dla Innowacji, a w 2012 roku wyjeżdżała w ramach programu Erasmus do Aalto University School of Art, Design and Architecture w Helsinkach. W 2018 odbyła 3 miesięczny staż dydaktyczny na Uniwersytecie Technicznym w Delft w Niderlandach.

W latach 2007–2012 była właścicielką jednoosobowej firmy projektowej.

Recenzja:

1. Autoreferat

Przedstawiona przez Habilitantkę część 1 *Autoreferatu*, ukazuje Autorkę poprzez pryzmat jej doświadczenia jako: projektantki, dydaktyczki, badaczki i działaczki w obszarze edukacyjno-kuratorskim. Już na wstępie przekonujemy się, że mamy do czynienia z osobą świadomą odpowiedzialnej roli projektanta, tu cytuję: „jako inicjatora zmian, edukatora oraz mediatora pomiędzy różnymi grupami interesariuszy, posiadającego odpowiednie narzędzia do tłumaczenia złożonych procesów”. Dowiadujemy się także, że w podejmowanych projektach zespołowych chętnie przyjmuje rolę liderki i koordynatorki, co także świadczy o pewności swoich możliwości i poczuciu odpowiedzialności za pozostałych członków grupy, to cechy porządane w tym zawodzie. To co jest elementem spajającym większość prac Autorki, w tym trzech dzieł wskazanych w postępowaniu habilitacyjnym, jest kształtowanie tożsamości miejsca. Takie działania są mi osobiście i zawodowo bardzo bliskie. W pracy dydaktycznej, również staram się odwoływać do tożsamości, rozumianej jako czerpanie inspiracji z lokalnej kultury, z zachowaniem i uwzględnianiem wartości miejsca. Prowadząc Pracownię Projektowania Alternatywnego na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, która powstała w 1983 roku z inicjatywy i osobistych zainteresowań prof. Mieczysława Górowskiego, staram się uwrażliwiać studentów na bogactwo i różnorodność dziedzictwa kulturowego, aby w ten sposób manifestować odrębność, jako sprzeciw wobec tendencji globalistycznych. Takie podejście pozwala realizować cele szeroko rozumianego zrównoważenia. Pragnę więc podkreślić, że reprezentowane przez Autorkę wartości i podejmowane działania, takie jak rozbudzanie świadomości na temat dziedzictwa kulturowego, lokalnych tradycji, czy poszukiwanie własnej tożsamości, są w mojej ocenie bardzo wartościowe zarówno w kształceniu młodych adeptów sztuki projektowej, jak i odbiorców realizowanych przez nią projektów.

To co Habilitantka dodatkowo podkreśla w działaniach mających na celu kształtowanie tożsamości miejsca, jest uwzględnienie podejścia interdyscyplinarnego oraz partycypacyjnego. To determinanty niewątpliwie wpływające na lepsze zrozumienie kontekstu podjętego wyzwania projektowego, gwarantujące jego bezpieczną adaptację na danym gruncie. Są to także czynniki budujące pojęcie projektowania społecznie odpowiedzialnego, mającego na celu dobrostan potencjalnych odbiorców i użytkowników. Bardzo doceniam ten rodzaj podejścia w działaniach projektowych, jest to szczególnie rodzaj wrażliwości i uważności, mający na celu działania jak najbardziej zrównoważone.

W przedstawionym Autoreferacie Pani Anna Pohl podkreśla ważną rolę metodyki, jaka powinna być prowadzona w ramach zajęć ze studentami. Autorka przywołuje współpracę z Simeonem Featherstone zrealizowaną w ramach zajęć w Pracowni Międzynarodowej, która wyposażyła ją w nowe narzędzia, pozwalające zrozumieć – tu cytat – „że ścieżka edukacji studenta (learning journey) powinna być opracowana z wykorzystaniem przejrzystych, opartych na współpracy i doświadczeniu metod dydaktycznych, które stymulują zaangażowanie studentów, efektywność ich pracy, poczucie kontroli, zaufanie i satysfakcję”. Nie dowiadujemy się, jakie są dokładnie te metody i narzędzia, nie mniej jednak, sama deklaracja ich stosowania w procesie dydaktycznym jest bardzo ważna. Obecne czasy nie pozwalają bowiem na prowadzenie zajęć opartych jedynie na korektach projektów przynoszonych na zajęcia przez studentów, ale na ciągłej ich stymulacji i zaciekawianiu dziedziną. Jako pedagodzy musimy ciągle aktualizować swoją wiedzę i umiejętności, dbając o rozwój studentów. Świadomość takiego modelu pracy wskazuje, że Autorka jest osobą odpowiedzialną, wyczuwającą doskonale puls współczesności. Pani Pohl ujawnia także w opisie szereg odbytych kursów, poszerzających jej kompetencje zawodowe i wpływające na jakość dydaktyki, takich jak: „Culture Sensitive Design” (TU Delft) i „Designing & Facilitating Learning Spaces, 1.5 edition” (KAOS PILOT), i nowe technologie wspierające pracę projektanta (Bare conductive i Arduino) w ramach warsztatów prowadzonych przez Media-Lab w Katowicach.

Istotnym elementem rozwoju Habilitantki był 3-miesięczny pobyt na Wydziale Wzornictwa (Industrial Design Engineering) na Uniwersytecie Technicznym w Delft, gdzie współprowadziła zajęcia z Natalią Romero. Jak sama Autorka pisze, to doświadczenie było źródłem ogromnych inspiracji i nowych doświadczeń dydaktycznych. Ten epizod ukazuje kandydatkę do stopnia doktora habilitowanego, jako osobę ambitną i zainteresowaną zdobywaniem nowych kompetencji i wiedzy.

Kolejnym ciekawym doświadczeniem Autorki zawartym w Autoreferacie, wartym docenienia, są działania podejmowane z instytucjami i samorządami. Celem takiej współpracy jest popularyzacja wiedzy na temat podejścia projektowego (były to min. warsztaty dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego, koordynacja konsultacji i procesu dla Urzędu Miasta, warsztaty „Zaprojektuj dobry plac zabaw” dla lokalnych aktywistów i przedstawicieli instytucji publicznych). Wydaje się być to niezwykle cenne, aby edukować sektory odpowiedzialne za wdrażanie dobrych rozwiązań projektowych. Wiemy, jak trudna czasem bywa taka współpraca, zwłaszcza, że wciąż design i jego rola nie są dostatecznie doceniane i rozumiane przez decydentów. Ten więc aspekt działalności Habilitantki uznaję za szczególnie warty podkreślenia, godny naśladowania i propagowania w innych miastach.

Treść autoreferatu poprzedzającego opis wskazanych dzieł zawiera również wykaz podjętych prac badawczych w tym pracy doktorskiej zrealizowanej w 2014 roku pod opieką prof. Michała Stefanowskiego. W tych pracach także kładziony jest nacisk na takie ujęcie procesu, gdzie istotne jest kształtowanie tożsamości miejsca w odniesieniu do instytucji i przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem podejścia interdyscyplinarnego i partycypacyjnego. Nie będę szczegółowo opisywać

poszczególnych prac badawczych, podsumuję je tylko jako działania, w których przejawiają się istotne dla Autorki kwestie, takie jak: aktywizacja i modernizacja miejsc w oparciu o lokalną tożsamość oraz wartości wynikające z dziedzictwa kulturowego i kapitału społecznego, tożsamość z uwzględnieniem kontekstu historyczno-kulturowego czy współpraca designerów z samorządami miejskimi i poszukiwanie płaszczyzn wzajemnego zrozumienia. W przedstawionych badaniach widoczna jest nadrzędna rola analizy, a rozwiązania to niejednokrotnie metody i narzędzia, np. w postaci platform edukacyjnych czy publikacji. Wszystkie opisane projekty badawcze charakteryzują się złożonością i wieloaspektowością, pokazują rzetelne kompetencje Pani dr Anny Pohl.

Autoreferat dostarcza nam także informację nadrzędną, jaką jest deklaracja Autorki o najważniejszym dla niej obszarze działania czyli o pracy organizacyjnej. Tu muszę zaznaczyć, ze swojego doświadczenia, że praca organizacyjna, np. ta na rzecz rozwoju uczelni (wydziału) jest trudna, często efekty tej pracy, jako składowe większej całości, nie są widoczne i nie zawsze są też doceniane.

Z treści tego rozdziału dowiadujemy się o doświadczeniach Habilitantki min. jako menedżerki w Galerii SARP, gdzie współpracując z różnymi podmiotami inicjowała, tu cytat: „projekty edukacyjne i kuratorskie w obszarze szeroko rozumianego projektowania, także te na styku kilku dziedzin”. Pani Pohl uczestniczyła w różnych ciałach i komisjach na macierzystej uczelni, włączała się w działania organizacyjne na rzecz tejsze.

Szczególnym dokonaniem w dorobku Pani Anny Pohl jest organizacja i kuratorstwo (wraz z Justyną Kucharczyk i Jackiem Mrowczykiem) jednego z ważniejszych przedsięwzięć Wydziału Projektowego: AGRAFY, czyli międzynarodowej konferencji przyciągającej wykładowców i gości z całego świata. W latach 2015–2019 (wraz z Justyną Kucharczyk i Jackiem Mrowczykiem) Pani Pohl organizowała trzy kolejne edycje konferencji: Potrzeba Designu (2015), Attitudes (2017) oraz Opportunities (2019). W ostatniej edycji: AGRAFA'22. Beyond pełniła rolę głównej kuratorki całego wydarzenia. Muszę cicho przyznać, że jako pracownicy krakowskiego wydziału wzorniczego „zazdrościmy” katowickiej uczelni tak wspaniałego wydarzenia kulturotwórczego, znakomicie zorganizowanego zarówno pod kątem merytorycznym, jak i wizerunkowym. Wydarzenie to, jest prowadzone konsekwentnie, ma swoją wielką renomę na kulturalnej mapie Polski i duże znaczenie w środowisku projektantów, teoretyków i studentów wzornictwa.

2. Wskazane osiągnięcia

Wszystkie trzy wskazane do recenzji projekty są z obszaru kształtowania tożsamości miejsca. Jest to łącznik, który jak wynika z lektury Autoreferatu, jest istotny dla Autorki i charakterystyczny, jako metoda jej projektowego działania. Wskazane projekty to:

1. System informacji wizualnej dla budynków ASP w Katowicach (2015, 2021) – projekt z zakresu komunikacji wizualnej
2. *Designing for identity* – projekt badawczo-wdrożeniowy z obszaru projektowania przestrzeni publicznej z elementami placów zabaw (2014–2022)
3. Koncepcja programu kształcenia Pracowni Projektowania dla Tożsamości (2018–2023) – projekt edukacyjny

W każdym z tych projektów Pani Anna Pohl pełniła różnorodne role, w tym projektantki, która współtworzyła rozwiązania z zakresu komunikacji wizualnej, koordynatorki, badaczki oraz edukatorki. Projekty zostały zrealizowane w zespołach projektowych, współautorzy zostali wymienieni

w opisach projektów. Do przekazanych materiałów postępowych dołączono szczegółowe i procentowe podziały zadań i wkładu pracy poświadczane podpisami wymienionych osób.

2.1.

Pierwszy ze wskazanych projektów czyli **System informacji wizualnej dla budynków ASP w Katowicach**, to projekt kompleksowy, zrealizowany dla trzech budynków katowickiej ASP. Niewątpliwym wyzwaniem było tutaj uwzględnienie zróżnicowania architektonicznego poszczególnych miejsc. Nie zapomnę, kiedy pierwszy raz trafiłam do budynku na Raciborskiej 50, i to co szczególnie przykuło moją uwagę, był właśnie system informacji wizualnej. Tu znowu włączyło się lekkie uczucie „zazdrości”, że my, jako wydział projektowy w Krakowie, ulokowany w zabytkowym budynku na ul. Smoleńsk 9, takiego nie posiadamy. Bardzo podobała mi się odwaga i śmiałość zaingerowania w tkankę budynku dużą, odważną typografią, znakomicie oddającą ducha nowoczesności i progresywności wydziału, który zresztą słynie ze znakomitej tradycji i kultury graficznej.

Bardzo podoba mi się główna idea opierająca się na zastosowaniu odręcznego pisma i śladów narzędziowych wykonanych pracowników katowickiej ASP i włączonych do projektu. Zaproszeni wykładowcy zaprojektowali własną cyfrę, użytą następnie w systemie identyfikacji wizualnej miejsca. Każda cyfra została opatrzona metką danego twórcy. Widoczne jest w tym działaniu świadome podejście partycypacyjne do projektowania, którego nadrzędną cechą jest identyfikacja współtwórców z projektem i miejscem jego implementacji. Tu również odwołam się do swojego doświadczenia jako organizatorki i prodziekana Wydziału Form Przemysłowych. Jedną z trudniejszych bowiem rzeczy jest włączenie i zintegrowanie środowiska tworzącego daną instytucję. W obecnych czasach, zagonienia i niepewności, bardzo trudno jest zespolić współpracowników z miejscem, przekonać ich do zaangażowanego budowania danego miejsca, zachęcić do współgłosu w kwestii wspólnych celów.

W mojej ocenie podjęty zabieg jest świetnym czynnikiem konsolidacyjnym, motywującym do współbrzmienia i synergii działania na rzecz dobra miejsca.

Hablitantka miała w tym projekcie swój znaczący wkład, nie tylko jako koordynatorka prac związanych z akcją społeczną i jej aspektami formalno-prawnymi, ale też jako współprojektantka koncepcji graficznej. Nad projektem Pani Pohl pracuje do dziś, wiadomo bowiem, że takie systemy wymagają uaktualnień i uzupełnień.

Wskazane do postępowania osiągnięcie dostało nagrody i wyróżnienia, min. Nagrodę Śląska Rzecz w kategorii grafika użytkowa, co pokazuje niekwestionowany poziom projektu.

Uwagi, które się nasuwają, odnoszą się do warstwy dokumentacyjnej projektu, który jest pokazany za pomocą wybranych lifestylowych zdjęć gotowej realizacji. Zastanawiam się czy nie powinno się zaprezentować tej pracy bardziej szczegółowo, skoro jest to jedno ze wskazanych dzieł. Rozumiem jednak, że tu ważniejsza jest czytelna i szlachetna idea, która przyświecała projektowi. Ciekawi mnie też kwestia feedbacku, reakcji zwrotnej społeczności katowickiej ASP biorącej udział w przedsięwzięciu, a tym samym przedstawienie wniosków z eksperymentu, jakim był aspekt partycypacji, czy przyniosła ona zamierzone i spodziewane efekty w postaci przywiązania współtwórców do miejsca i brania za niego odpowiedzialności. Pozostawię to jako pytanie skierowane do Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego.

2.2.

Drugie wskazane osiągnięcie w postępowaniu habilitacyjnym to **Designing for identity – projekt badawczo-wdrożeniowy z obszaru projektowania przestrzeni publicznej z elementami placów zabaw**. Projekt jest dwuczęściowy, składa się z koordynacji konsultacji społecznych i rewitalizacji w oparciu o projektowanie partycypacyjne oraz z Koordynacji międzynarodowego projektu

badawczego: *Projektowanie dla tożsamości. Badanie porównawcze wybranych otwartych przestrzeni publicznych*

z elementami placu zabaw w Katowicach i Lublanie.

Pani Anna Pohl była koordynatorką tych prac.

Pierwsza część projektu składała się z wielu etapów, a główna idea opierała się na zasadzie projektowania interdyscyplinarnego, partycypacyjnego i włączającego, a także na poszanowaniu i uwzględnieniu lokalności. W tym projekcie podobało mi się włączenie ASP w Katowicach do przedsięwzięcia, gdzie uczelnia stała się gospodarzem warsztatów dotyczących konsultacji społecznych, podjęła starania mające na celu przełożenie metod projektowych na praktyczne działania służące przemianom społecznym. Działanie takie dało szansę na wzajemne poznanie się i otworzenie się na siebie poszczególnym podmiotom. Z punktu widzenia dydaktycznego bardzo ważne było także to, że wybrani studenci uczestniczyli jako facylitatorzy warsztatów współprojektowania i doświadczyli, tu cytat: „że odpowiedzialność projektanta nie ogranicza się jedynie do funkcjonalności projektowanych produktów, usług czy przestrzeni. Zrozumieli, że proces projektowania musi być prowadzony z poszanowaniem wartości wspólnotowych oraz zachowaniem materialnych i niematerialnych dóbr kultury oraz szacunkiem dla środowiska naturalnego”. To co jeszcze widzę cennego w tym projekcie, z punktu widzenia osoby częściowo odpowiedzialnej za wydział projektowy, to fakt, że Akademia w Katowicach dała się poznać jako instytucja realnie wpływająca na bliskie otoczenie.

Projekt oparty na społecznej koncepcji został wdrożony przez biuro projektowe SLAS Architektki. Dużą wartością projektu jest jego dostępność oraz pozostawienie dotychczasowych, typowych elementów, jak rozwieszane sznury do bielizny czy trzepaczki, wzmacniające poczucie przywiązania mieszkańców do miejsca.

Druga część wskazanego jako osiągnięcie dzieła polegała na koordynacji międzynarodowego projektu badawczego, a jego rezultatem był raport oraz prototyp narzędzia wspierającego proces projektowania placów zabaw w formie wystawy. Zaprezentowany proces badawczy, którego kierowniczką była Pani Anna Pohl, jest złożony i wieloelementowy. Niezwykle cenny jest jego międzynarodowy charakter i zaproszenie do udziału specjalistów spoza granic naszego kraju, jak np. urbanistę Mateja Nikšiča ze Słoweńskiego Instytutu Urbanistyki. Finalnie został opracowany prototyp narzędzia, który przyjął formę wystawy „Zaprojektuj dobry plac zabaw”. Na tym etapie Pani Anna wcieliła się w rolę kuratorki wraz z Bartłojem Nawrockim, co wskazuje na jej wszechstronność i odwagę w podejmowaniu wyzwań projektowych z różnych obszarów. Ważny wniosek, jaki wydaje się wybrzmiewać z całego projektu, to takie podejście w projektowanie placów zabaw, które uwzględnia głosy nie w pełni obecnych aktorów, w tym: natury i kultury.

Projekt oceniam bardzo dobrze, może być on przykładem odpowiedzialnych i zrównoważonych działań, na rzecz lokalnej społeczności.

2.3.

Trzeci wskazany jako dzieło w postępowaniu habilitacyjnym projekt to **Koncepcja programu kształcenia Pracowni Projektowania dla Tożsamości**, którego główną autorką jest Pani dr Anna Pohl. Temat jest mi bliski, sama swoje postępowanie habilitacyjne również oparłam na opisie autorskiego programu kształcenia w Pracowni Projektowania Alternatywnego na Wydziale Form Przemysłowych ASP w Krakowie. W zaprezentowanym przez Habilitantkę programie widoczne są starania, mające na celu uświadomienie studentom ich roli jako projektantów komunikacji wizualnej, odpowiedzialnych za współuczestniczenie w procesie kształtowania tożsamości miejsca. A więc również na tym polu Pani Anna konsekwentnie realizuje swoje sprawdzone metody, aby osiągać złożone cele. Przywołując słowa Autorki: „Celem kształcenia jest zwrócenie uwagi studentów na wartości tkwiące w rodzimej

kulturze, poznawanie własnej tożsamości, zachęcenie do czerpania inspiracji z lokalnego dziedzictwa oraz zdobycie umiejętności przekładania wybranych wartości we własnych projektach za pomocą współczesnego języka wizualnego”. W mojej ocenie jest to niezwykle cenna idea, uwrażliwiająca przyszłych adeptów sztuki projektowej na wartości tkwiące w lokalnej kulturze, przeciwstawiające się tendencjom globalistycznymi i unifikującym. Opis działania pracowni uwzględnia kompetencje projektowe, nakreśla sylwetkę i postawę studenta po odbytych kursie, cechującą się odpowiedzialnością, wrażliwością i pogłębioną świadomością. Wszystkie założenia do programu wydają się być właściwe, oryginalne i będące znakomitym uzupełnieniem w programie kształcenia studentów katowickiej uczelni.

Efekty realizacji programu pracowni najlepiej ocenić po pracach studenckich. W przedstawionej dokumentacji pojawiają się wybrane zdjęcia prac, na których widać projekty o dużej kulturze wizualnej. Zabrakło mi jednak przedstawienia jednego chociaż wybranego projektu, pokazanego bardziej szczegółowo, gdzie można byłoby ocenić przebieg procesu projektowego i użytych w danym przykładzie deklarowanych metod projektowych.

Brakuje mi także wskazania bibliografii, jaka powinna wspierać program dydaktyczny.

Ale to raczej szczegóły, ogólne podejście i przyjęte założenia programowe są opracowane na wysokim poziomie, wskazują na dużą świadomość dydaktyczną dr Anny Pohl.

Rola projektanta w organizacji procesów i edukacji wspierającej kształtowanie tożsamości miejsca w sposób zrównoważony

Autoreferat zamyka część trzecia będąca podsumowaniem całości wypowiedzi i osobistą rewizją wszystkich trzech osiągnięć. Pani dr Anna Pohl definiuje także rolę odpowiedzialnego projektanta i dydaktyka, opierając się na stosowanej w tych obszarach metodzie. Ta część w zwięzły sposób przedstawia światopogląd Habilitantki i jej podejście do uprawianego zawodu.

3. Portfolio

Portfolio Pani dr Anny Pohl zawiera wykaz dorobku naukowego i projektowego oraz wykaz i dokumentację projektów.

3.1.

Część pierwsza zawierająca wykaz dorobku naukowego i projektowego jest bardzo skrupulatnie przedstawiona, ukazuje Habilitantkę jako osobę bardzo aktywną na polu zawodowym, i jako uczestniczkę w wielu przedsięwzięciach, ale przede wszystkim jako organizatorkę. Imponuje ilość publikacji oraz wystąpień na konferencjach, ilość prowadzonych warsztatów i paneli dyskusyjnych. Również udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach przekonuje o aktywności i zainteresowaniu dziedziną, oraz chęcią zgłębiania wiedzy i zbierania doświadczeń. Udział w wystawach i kuratorowanie wystaw także nie zostawiają śladu wątpliwości co do tego, że Pani Anna Pohl doskonale realizuje się w zawodzie, konsekwentnie kreuje i uzupełnia swój dorobek. Jest ona również aktywna w uczelnianych i wydziałowych komisjach oraz zespołach. Uzyskane przez nią nagrody rektorskie, pokazują, że uczelnia obdarza Panią doktor Pohl zaufaniem i docenia jej wkład w rozwój uczelni i dziedziny.

To co sama Autorka podkreśla jako istotne w jej dorobku, to praca organizacyjna, wykaz tejże jest również imponujący, świadczy o jej dużej energii i dynamizmie, a także o umiejętności współpracy z innymi partnerami, co w zawodzie projektanta i dydaktyka jest niezwykle istotne.

Pani dr Anna Pohl ma rozległe doświadczenie dydaktyczne o czym mówi wykaz działalności w pracowniach. W rozdziale Dydaktyka, w pracowniach gdzie kierownictwo należało do innych wykładowców zabrakło mi odnotowania podjętej roli.

Doceniam wkład Pani Anny w współtworzeniu programu studiów, specjalności i kursów dla pedagogów oraz studiów magisterskich, ze swojego doświadczenia wiem, jak trudna może być to praca.

Wykaz osiągnięć studentów realizujących swoje prace pod opieką Habilitantki świadczy o wysokim poziomie nauczania, mówi o tym zarówno ich udział w wystawach, jak i zdobywane nagrody.

3.2.

Część druga portfolio zawiera wykaz projektów przed i po doktoracie. Skupię się na omówieniu dorobku po doktoracie, gdyż to jest przedmiotem oceny w tym postępowaniu.

Pan dr Anna Pohl wykazała 12 projektów z czego jeden „projekt identyfikacji wizualnej marki Colibri Concept Store” realizowany był całkowicie samodzielnie. Również projekt aranżacji wystawy „Dizajn jest dla Ciebie” był samodzielnym projektem wzorniczym Pani Pohl. Pozostałe projekty zrealizowane były w większych zespołach, a Habilitantka przyjmowała tam różne role. Prace zespołowe charakteryzują się tym, że trudno jest ocenić indywidualny potencjał danej osoby. Wiadomo jednak, że praca projektanta w dużej mierze opiera się na pracy zespołowej, która też jest sztuką. Umiejętność zaangażowania się, słuchania innych, odpowiedzialność za zespół, świadczą więc o wysokich kompetencjach społecznych Pani Anny.

Pomimo braku indywidualnych projektów, wysoki poziom wykazanych realizacji świadczy o tym, że Autorka jest świadomym projektantem, koordynatorem i organizatorem, porusza się swobodnie w różnych obszarach designu i nie boi się odpowiedzialnych wyzwań.

Wykazanych po doktoracie projektów jest stosunkowo niewiele, ale rozumiem i z własnego doświadczenia wiem, że zaangażowanie się w pracę na rzecz uczelni i wydziału, może nie pozostawiać czasu na dodatkowe działania projektowe czy artystyczne. Pani dr Anna Pohl posiada ogromny dorobek organizacyjny, który w mojej ocenie tłumaczy brak większego dorobku projektowo-artystycznego.

Ponadto zakres niektórych ze wskazanych prac jest na tyle duży, że można się domyślać, jak wiele czasu i energii wymagała ich realizacja.

4. Dokumenty formalne

Wszystkie przesłane dokumenty były przygotowane w sposób właściwy.

Podsumowanie recenzji

Przesłane mi do recenzji materiały zostały przygotowane w sposób niezwykle staranny zarówno pod kątem merytorycznym, jak i edytorskim. Treści są uporządkowane, logiczne, nie zauważa się błędów stylistycznych. Myśli formułowane są właściwym, przystępnym i profesjonalnym językiem, z odpowiednią dla branży nomenklaturą. Projekt graficzny i skład książek zawierających autoreferat i portfolio, pomimo, iż nie jest dziełem samej Habilitantki, a został zlecony Pani Annie Kalecie, został przygotowany wzorowo. Widoczna jest dbałość i troska o jakość przekazu oraz komfort odbioru zawartych w publikacjach treści. Ciekawym i wartym stosowania zabiegiem, są tabele zawierające proces i określające rolę Habilitantki w projekcie. Są one umieszczone przy każdym ze wskazanych do postępowania dzieł i w klarowny sposób przedstawiają zakres działania Autorki. Jest to zabieg godny uwagi, ponieważ opisywane projekty były bardzo złożone i wymagały wieloaspektowego podejścia. Elementem wspierającym zawarte w publikacjach treści są także fotografie, ilustrujące omawiane zagadnienia i działalności, w dużej mierze odnoszące się do osoby Pani Anny Pohl. Drobna uwaga tyczy się umieszczania przy każdym ze wskazanych dzieł linków do stron. W publikacji drukowanej

trudno jest te linki aktywować poprzez wpisywanie skomplikowanych adresów internetowych stron, tu sugestia, aby używać kodów QR łatwych do odczytania telefonem. Oczywiście Autorka udostępniła również wersję pracy w postaci pliku PDF z aktywnymi linkami. Uwaga: Link na stronie 56 miał podany błędny adres strony.

Wszystkie trzy wskazane osiągnięcia widziałabym w postaci dostępnej szerszemu gronu odbiorców publikacji pokazującej odpowiedzialną postawę, jaką prezentuje Pani dr Anna Pohl w obszarze projektowym i dydaktycznym. Jest to przykład stosowania właściwych metod projektowych, opartych na wspólnych filarach, a dotyczących tożsamości miejsca, poszanowania lokalności i dziedzictwa kulturowego, uwzględniających zagadnienia partycypacji, projektowania włączającego i interdyscyplinarnego, przekładających się na działania zrównoważone i społecznie odpowiedzialne.

Konkluzja

Osiągnięcia projektowe, badawcze, dydaktyczne i popularyzatorskie Pani dr Anny Pohl stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny, a jej dorobek należy wysoko ocenić w aspekcie działań skupionych na zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

W sposób jednoznaczny stwierdzam, że osiągnięcia Pani dr Anny Pohl w obszarze szeroko rozumianego projektowania, uzasadniają nadanie jej stopnia doktora habilitowanego sztuki w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dr hab. Anna Szwaja

